

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2014

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2014	2013	Muutos
Liikevoitto, milj. euroa	27,5	14,2	93,4
Kulujen suhde tuottoihin, %	75,1	84,2	-9,1
Oman pääoman tuotto (ROE), %	6,0	2,5	3,6
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde*	15,0	15,3	
Henkilöstö keskimäärin	646	659	-2,0
Asiakkaat	386 651	378 352	2,2

*Vakavaraisuussuhdeluvun vertailutieto 2013 on voimassa olevien säännösten mukaan laskettu arvio 1.1.2014

OP Ryhmä

Helsingin OP Pankki Oyj (Helsingin OP) kuuluu OP Ryhmään, joka on Suomen suurin finanssiryhmä. OP Ryhmä tarjoaa asiakkailleen parhaat keskittämisedut sekä maan kattavimman ja monipuolisimman pankki-, varallisuudenhoito- ja vakuutuspalvelujen kokonaisuuden. Ryhmän liiketoiminta on jaettu kolmeen alueeseen, jotka ovat pankkitoiminta, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito. OP Ryhmän muodostavat noin 180 itsenäistä osuuspankkia sekä niiden omistama keskusyhteisö OP Osuuskunta tytär- ja lähiyhteisöineen. Ryhmän toiminta perustuu osuustoiminnallisuuteen: yhdessä tekemiseen ja menestyksen jakamiseen kaikkien kesken. OP:n perustehtävä on edistää omistajajäsenten, asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Pitkäjänteinen asiakkaan ajatteleminen näkyy myös jatkuvana uudistumisena. Palveluja ja tuotteita kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat osuuspankkien yhteenliittymän, josta säädetään laissa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja laissa talletuspankkien yhteenliittymästä. Laken mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Helsingin OP on OP Osuuskunnan täysin omistama tytäryhtiö ja kuuluu OP Osuuskunta – konserniin (jäljempänä Keskusyhteisökonserni). Vuonna 2014 OP Ryhmän hallintoneuvosto päätti keskusyhteisökonsernin johtamisen ja organisaatorakenteiden merkittävästä uudistamisesta. Tavoitteena on muuttaa koko ryhmän ja erityisesti keskusyhteisökonsernin johtamista selvästi liiketoimintalähtöisempään suuntaan ja samalla tiivistää konsernin rakennetta. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on varmistaa riittävä asiakasymmärrys ja ottaa asiakkaan ääni syvemmin mukaan ryhmän toimintaan ja tuote- ja palvelukehitykseen.

Kolme liiketoiminta-alueita, eli pankkiliiketoiminta, varallisuudenhoito ja vahinkovakuutus, muodostavat johtamisen perustan läpi koko konsernin. Näiden lisäksi keskusyhteisössä on kuusi toimintoa: ryhmäohjaus, ryhmäpalvelut, talous ja tasehallinta, riskienhallinta, identiteetti ja viestintä sekä HR. Muutokset olivat jatkoa talvella tehdyille ratkaisulle lunastaa Pohjolan osake pois pörssistä. Uuden johtamisjärjestelmän mukainen uusi organisaatio astui voimaan lokakuussa 2014.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu jatkui keskimääräistä hitaampana vuonna 2014. Eri maissa kehitys oli epäyhtenäistä. Euroalueen talous kääntyi hitaaseen kasvuun kahden vuoden taantuman jälkeen, mutta luottamus talouden elpymiseen rakoili vuoden kuluessa muun muassa Ukrainan kriisin vuoksi.

Euroalueen inflaatio hidastui vuoden aikana ja vuoden lopulla öljyn halpeneminen painoi kuluttajahinnat laskuun. Euroopan keskuspankki laski ohjauksen pohjalukemiin 0,05 prosenttiin

syyskuussa. Euribor-korot alenivat keskuspankin toimien vuoksi edelleen hieman. EKP toteutti myös uusia epätavanomaisen rahapolitiikan toimia loppuvuoden aikana.

Suomen talous kehittyi edelleen heikosti. Kansantuote polki paikallaan ja työttömyys nousi. Investoinnit alenivat edelleen. Öljyn hinnan lasku vaimensi inflaatiota myös Suomessa. Yritysten ja kotitalouksien luottamus oli keskimääräistä vaisumpaa. Myönteistä oli teollisuuden tilauskannan kasvu. Asuntojen hinnat laskivat vajaan prosentin ja asuntokauppa supistui.

Pankkien kotitalousluottokannan kasvu jatkui hitaana kahden prosentin vuosivauhtia. Yritysluottokanta kasvoi hieman kotitalousluottoja nopeammin. Odotukset luotonkysynnän kehittymisestä heikkenivät vuoden loppua kohden. Talletuskanta pysyi lähes vuodentakaisella tasolla varojen siirryttyä määräaikaistileiltä riskisempiin sijoituskohteisiin. Rahasto- ja vakuutus säästöjen kasvu jatkui vahvana rahoitusmarkkinoiden suotuisan kehityksen myötä, vaikka markkinoiden riski-indikaattorit nousivat hieman toisella vuosipuoliskolla.

Maailmantalouden näkymät ovat kohentuneet öljyn hinnan laskun vuoksi. Euroalueella keskuspankin elvyttävä rahapolitiikka ja euron heikkeneminen tukevat talouden kehitystä. Euroalueen talous kasvaa edelleen verkkaisesti. Euribor-korot säilyvät alhaalla. Viennin vilkastuminen tukee Suomen taloutta, mutta talouskehitys on kokonaisuutena edelleen heikkoa.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Helsingin OP on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama tytäryhtiö ja se kuuluu OP Ryhmän keskusyhteisökonserniin. OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin johtamisjärjestelmä uudistettiin syksyllä 2014 ja keskusyhteisökonsernin uusi organisaatio astui voimaan 1.10.2014. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 9.10.2014 päätettiin hallintoneuvoston ja sen valiokuntien lakkauttamisesta sekä hallinnon uudistamisesta. Helsingin OP Pankin toimitusjohtajana aloitti 1.10.2014 KTM, eMBA Jouko Pölönen.

Helsingin OP laski liikkeelle Tuottodebentuurilainan. Myynti toteutetaan vuosina 2014 – 2015 useana debentuurilainanaeränä. Tuottodebentuurilainaa voidaan lukea pankin toissijaiseen pääomaan. Debentuurilainan myynti aloitettiin toukokuussa ja vuoden aikana myynti oli 60 miljoonaa euroa.

Lauttasaaren konttori suljettiin maaliskuussa. Sulkeminen johtui Länsimetron rakentamisesta ja siitä aiheutuvista rakennustöistä Lauttasaaren ostoskeskuksessa. Konttori siirtyi Ruoholahden palvelupisteen yhteyteen. Herttoniemen konttori suljettiin helmikuussa.

OP-Pohjola-ryhmä otti 1.1.2015 alkaen käyttöön uuden nimen OP Ryhmä. Ryhmän pankki-, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoitotoiminnot ovat jatkossa kaikki OP-brändin alla.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Konserniin kuuluu pankin lisäksi tytäryrityksenä Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy. Konserniin on yhdistelty myös osakkuusyhtiö Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1:stä Helsingin OP:n omistusta vastaava osuus. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emopankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään pankin ja sen konsernin toimintaa emopankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Helsingin OP Pankin konserni.

Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Osana konttoriverkoston kehittämistä on päätetty lakkauttaa Kauniaisten ja Kontulan konttorit kevään 2015 aikana. Pankin toimitiloihin kohdistuu myös muita myöhemmin päätettäviä muutoksia, kun OP Ryhmän uusi toimitila Vallilan korttelissa valmistuu vuoden 2015 aikana.

Tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta sekä vuoden 2014 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
Milj. euroa	2014	2013	Muutos, %	2012
Tuotot				
Korkokate	72,8	59,2	22,9	56,2
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	1,3	0,9	52,5	1,5
Palkkiotuotot, netto	40,6	37,6	8,1	29,6
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	0,4	0,1	445,9	1,5
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	0,0	0,1	-100,0	0,0
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0,4	5,2	-91,6	0,4
Liiketoiminnan muut tuotot	1,8	2,1	-16,4	1,1
Yhteensä	44,6	46,0	-3,0	34,2
Tuotot yhteensä	117,4	105,2	11,6	90,4
Kulut				
Henkilöstökulut	33,0	34,1	-3,1	41,1
Muut hallintokulut	30,4	29,7	2,3	26,0
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	4,0	3,3	23	3,2
Liiketoiminnan muut kulut	20,7	21,5	-3,6	18,1
Kulut yhteensä	88,2	88,6	-0,5	88,4
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	1,8	2,5	-28	1,1
Liikevoitto (-tappio)	27,5	14,2	93,4	0,9

Liikevoittoa paransi korkokatteen kasvu sekä kulujen ja luottojen arvonalentumistappioiden pienentyminen. Korkokate kasvoi keskimääräisen marginaalitason nousun sekä luottokannan kasvun ansiosta. Henkilöstökulut supistuivat johtuen toiminnan tehostamisesta. Poistoja kasvatti luovuttaviin tiloihin tehtyjen perusparannusten poistokirjausten nopeutus. Arvonalentumiset suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyivät matalalla tasolla.

Pankin palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta ja maksuliikkeestä kasvoivat. Sen sijaan arvopapereiden välityspalkkioita kertyi edellisvuotta vähemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä asiakkaille myönnetty OP-bonukset, joiden määrä pieneni johtuen bonuskulun kirjauskäytännön muutoksesta. Verohallinnon ohjeistuksen mukaisesti OP-bonukset huomioidaan sen ryhmään kuuluvan yrityksen kuluna, jonka tuotteista bonus kertyy. Päättäneen tilikauden aikana OP-bonuksia kertyi Helsingin OP:n asiakkaiden käytettäväksi yhteensä 24,8 miljoonaa euroa.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
Milj. euroa	2014	2013	Muutos, %
Talletuksista	0,6	0,6	-2,5
Luotonannosta	15,5	13,4	15,3
Maksuliikkeestä	19,7	18,4	7,2
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	5,3	7,8	-32,5
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	4,9	4,3	14,9
Takauksista	0,9	0,7	25,8
Vakuutusten välityksestä	12,8	12,7	0,9
Muut	6,0	6,0	-0,6
Yhteensä	65,6	63,9	2,7
OP-bonukset	-19,2	-21,6	-11,1
Palkkiotuotot yhteensä	46,4	42,3	9,7
Palkkiokulut	5,8	4,7	22,4
Palkkiotuotot, netto	40,6	37,6	8,1

Luottojen nettomääräiset arvonalentumistappiot supistuivat edellisvuodesta. Luotoista ja takaussaamisista kirjattiin arvonalentumistappioita seuraavasti:

Luottojen ja takaussaamisten arvonalentumistappiot			
Milj. euroa	2014	2013	Muutos, %
Arvonalentumisten bruttomäärä	4,5	3,5	29,1
Vähennykset	-2,7	-1,0	172,6
Arvonalentumisten nettomäärä	1,8	2,5	-28,0
Arvonalentumiset luotto- ja takaukskannasta %	0,0	0,0	0,0

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja vuoden 2014 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %	31.12.2012
Tase	6 471,2	6 343,0	2,0	5 713,3
Luotot	6 174,4	6 128,5	0,7	5 403,5
Saamistodistukset	86,9	33,0	163,3	34,8
Osakkeet ja osuudet	9,6	9,6	0,2	9,1
Talletukset	4 522,4	4 544,3	-0,5	4 196,7
Oma pääoma	261,2	252,3	3,5	221,2
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	833,1	841,8	-1,0	1 071,9

Saamistodistukset kasvoivat, kun pankki merkitsi lokakuussa OP Osuuskunnan liikkeeseen laskemaa yritystodistusta. Talletusten sijaan asiakkaat sijoittivat varallisuuttaan pankin tuottodebentuurilainaan sekä rahasto- ja vakuutussäästökohteisiin.

Rahoitustoiminta

Uusia luottoja nostettiin vuoden aikana 2 053 miljoonaa euroa. Luottokanta kasvoi edelleen, varsinkin yritys- ja yhteisöluottojen kysyntä vilkastui. Luottokanta yhteensä vuoden lopussa oli 6 174 miljoonaa euroa (6128¹). Helsingin OP välittää asiakkaille myös OP Ryhmän kiinnitysluottopankin, OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (OPA) myöntämiä asuntoluottoja sekä OP-Korttiyhtiö Oyj:n kulutusluottoja. OP Ryhmän strategian mukaisesti pankki siirsi myöntämiään henkilöasiakasluottoja OP:lle tilikauden aikana 626 miljoonaa euroa.

Rahoitustoiminta			
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Luotot omasta taseesta	6 174,4	6 128,5	0,7
OP-Asuntoluottopankin luotot	1 528,2	1 139,4	34,1
OP-Kotipankin luotot	99,7	94,6	5,4
Rahoitusyhtiöluotot	23,6	20,2	16,8
Rahoitustoiminta yhteensä	7 825,8	7 382,6	6,0

Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset tilikauden aikana kehittyivät seuraavasti:

Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset			
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	14,7	18,8	-21,9
Nollakorkoiset saamiset	0,1	0,2	-35,3
Yhteensä	14,8	19,0	-21,4
Prosenttia luotto- ja takaukskannasta	0,2	0,3	-0,1

¹ Suluissa vertailuluku 31.12.2013.

Yli 90 päivää erääntyneisiin saamisiin on luettu kaikki sellaiset antolainausaamiset, joiden pääoma tai korko on ollut kokonaan tai osittain erääntyneenä ja maksamattomana yli 90 päivää.

Kiinteistöomistukset

Pankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	29,4	31,4
Prosenttia taseesta	0,5	0,5
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	0,6	0,6
Prosenttia taseesta	0,0	0,0
Käypä arvo	0,7	0,7
Nettotuotto, %	-3,3	-3,3
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	30,1	32,0
Prosenttia taseesta	0,5	0,5

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus on 0,5 prosenttia taseesta (0,6).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi on luettu kiinteistöt, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi on luettu myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on ollut yli viisi prosenttia pinta-alasta.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden tasearvoa määritettäessä on otettu lähtökohdaksi hyödykkeen arvo suhteessa liiketoiminnan tulonodotuksiin. Omassa käytössä olevista kiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 0,5 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana myytiin omassa käytössä ollut Lauttasaaren liikekiinteistö kirjanpitoarvoltaan 0,5 miljoonaa euroa. Oman käytön kiinteistöhankintoja ei tehty.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen ja omaisuuden arvonnousujen hankkimiseksi. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa on vuokrattu ja oman käytön osuus on ollut vähäinen (alle viisi prosenttia), kiinteistö on luokiteltu sijoituskiinteistöksi.

Sijoituskäytössä olevia liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöjä arvostettaessa kiinteistökohtaisena vähimmäistuottovaatimuksena tasearvoa määritettäessä on käytetty 5,5 prosenttia. Sijoituskiinteistöihin ei ole tehty tilikauden aikana arvonneutoksia. Pankin sijoituskiinteistöomaisuus koostuu lähinnä myytävissä olevista rakentamattomista maa-alueista, jonka johdosta nettotuottoprosentti jäi negatiiviseksi.

Tilikauden aikana sijoituskiinteistöhankintoja tai myyntejä ei tehty.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Sijoitukset joukkovelkakirjoihin ja muihin saamistodistuksiin olivat vuoden lopussa 107 miljoonaa euroa (53). Tästä erästä 20 miljoonaa euroa (20) sisältyy tase-erään saamiset yleisöltä ja 87

miljoonaa euroa (33) tase-erään saamistodistukset. Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset Pohjola Pankki Oyj:ltä, olivat 112 miljoonaa euroa (88).

Osakkeiden ja osuuksien määrä oli 8 miljoonaa euroa (8). Pankki teki 0,5 miljoonan euron pääomasijoituksen Helsingin OP-Kiinteistökeskukseen, joka on Helsingin OP:n tytäryhtiö. Helsingin OP on pääomittanut Helsingin OP-Kiinteistökeskusta yhteensä 1,8 miljoonalla eurolla (1,3).

Muiden aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kuin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvo 5,9 miljoonaa euroa oli 1,4 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Pääosa vähennyksestä johtuu kalustoon tehdyistä kirjauksista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	2 397,3	2 242,3	6,9
Säästämistilit	253,2	237,7	6,5
Sijoittamistilit	1 829,3	2 040,6	-10,4
Valuuttatalletukset	43,9	26,1	68,2
Yhteensä	4 522,4	4 544,3	-0,5
Muut velat	0,0	0,0	-3,1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	4 522,4	4 544,3	-0,5

Talletusten lisäksi pankin asiakkaat ovat sijoittaneet varojaan rahastosäästöihin 800 miljoonaa euroa (631), vakuutussäästöihin 926 miljoonaa euroa (802) sekä pankin tuottodebenttuurilainaan 60 miljoonaa euroa.

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat lähes kokonaan veloista Pohjola Pankki Oyj:lle, kasvoivat 1 422 miljoonaan euroon (1 363).

Pankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, eli pankin liikkeeseen laskemat debenttuurilainat, olivat 60 miljoonaa euroa (0).

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksoitukseen liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Oman pääoman määrä kasvoi neljä prosenttia 261 miljoonaan euroon (252). Kasvua kertyi sekä tilikauden voitosta että rahavirran suojauksen käyvän arvon muutoksesta. Luottotappiovarausta kasvatettiin 26 miljoonaa euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Helsingin OP:n vakavaraisuus lasketaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti. Vakavaraisuussääntely muuttui 1.1.2014 alkaen, joten omia varoja ja vakavaraisuutta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen vuoden toimintakertomuksessa julkaistuihin tietoihin. Alla esitetyt vakavaraisuustietojen vertailutiedot perustuvat arvioon, jossa vakavaraisuustiedot 31.12.2013 on oikaistu vastaamaan 1.1.2014 voimaan tulleita vakavaraisuussäännöksiä.

Pankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

Pankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma	261,2	252,3
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	116,4	95,9
Suunniteltu voitonjako	-8,2	0,0
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta	-12,4	-4,8
Aineettomat hyödykkeet	-2,4	-3,0
Laskennalliset verosaamiset, jotka ylittävät 10 % ydinpääomasta	0,0	0,0
Käyvän arvon arvostusten siirtymäsäännös	-0,1	0,0
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä	-25,0	-22,4
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	329,4	318,0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Pääomalainoista omiin varoihin luettava määrä	0,0	0,0
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	329,4	318,0
Toissijainen pääoma (T2)		
Perpetuaalilainat	0,0	0,0
Debentuurilainat	59,6	0,0
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen ylijäämä	0,0	0,0
Käyvän arvon arvostusten siirtymäsäännös	0,1	0,0
Omat varat yhteensä	389,1	318,0

Omien varojen kasvu johtui lähinnä pankin liikkeeseen laskemista debentuurilainoista. Käyvän arvon rahaston negatiiviset erät eli realisoitumattomat tappiot sisältyvät ydinpääomaan, mutta positiiviset erät eli realisoitumattomat voitot vähennetään ydinpääomasta vuoden 2014 ajan ja luetaan toissijaiseen pääomaan (T2). Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä vähennetään kokonaisuudessaan ydinpääomasta (CET1).

Riskipainotetut erät		
Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Yritysvastuut	6,4	10,5
Vähittäisvastuut	0,0	0,0
Luottolaitos- ja sijoituspalveluvastuut	0,0	0,0
Muut vastuut	14,1	0,2
Sisäisten luottoluokituksen menetelmä (IRB)		
Yritysvastuut ¹⁾	1 742,5	1 609,6
Yritysvastuut – pk-yritykset	1 094,9	1 048,2
Yritysvastuut - Muut	647,6	561,4
Vähittäisvastuut ²⁾	225,8	247,8
Kiinteistövakuudelliset	151,8	163,1
Muut vähittäisvastuut	74,1	84,6
Luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuut ¹⁾	0,4	0,1

Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	8,2	9,2
Muut erät	41,5	44,7
Luottoriski yhteensä	2 038,8	1 922,1
Selvitysriski	0,0	0,0
Markkinariski³⁾	0,0	0,0
Operatiivinen riski	155,2	151,2
Yhteensä	2 194,0	2 073,3

1) Luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuisiin sekä yritysvastuisiin sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäisvastuiden riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

3) Valuuttakurssiriski

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2014	31.12.2013
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,0	15,3
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	15,0	15,3
Vakavaraisuussuhde	17,7	15,3
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	* 13,6	**17,1

*syyskuussa 2014

** voimassa olevien säännösten mukaan laskettu arvio 1.1.2014

Omien varojen vähimmäismäärä on 8 prosenttia riskipainotetuista eristä. Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Ydinpääoman vakavaraisuussuhteen alaraja on 4,5 prosenttia.

31.12.2013 voimassa olleen vakavaraisuussäätelyn mukaisesti lasketut pankin omat varat olivat vuoden 2013 lopussa 309 miljoonaa euroa, omien varojen vaatimus 255 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhde 9,7 prosenttia. Omien varojen vaadetta pienensi Basel I lattiasäännön poistuminen omien varojen vaateesta sekä pk-yritysten luottoja koskeva riskipainohelpotus (noin 24 prosenttia). Riskipainohelpotus on voimassa vuoteen 2016.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

Ydinpääoma (CET1) yhteensä _____ x 100
Riskipainotetut erät yhteensä

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä _____ x 100
Riskipainotetut erät yhteensä

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä _____ x 100
Riskipainotetut erät yhteensä

Helsingin OP Pankin konserni

Pankin konsernin liikevoitto oli 27 miljoonaa euroa (13). Konsernin tase oli vuoden lopussa 6 469 miljoonaa euroa (6 342).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET 1) oli 14,9 prosenttia. Konsernin ensisijaisen pääoman vakavaraisuussuhde oli 14,9 prosenttia ja vakavaraisuussuhde 17,6 prosenttia. Ydinpääoma (CET 1) oli yhteensä 327 miljoonaa euroa, ensisijainen pääoma (T1) yhteensä 327 miljoonaa euroa ja omat varat yhteensä 386 miljoonaa euroa. Konsernin riskipainotetut erät olivat yhteensä 2 195 miljoonaa euroa. Vertailukaudella 31.12.2013 konsernin vakavaraisuussuhde oli 9,5 prosenttia ja omat varat 303 miljoonaa euroa, josta ensisijaiset omat varat 303 miljoonaa

euroa. Vertailukauden omien varojen vaatimus oli yhteensä 255 miljoonaa euroa. Konsernin vakavaraisuustiedot eivät ole vertailukelpoisia säännösmuutoksista johtuen.

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 5,8 prosenttia (3,8 ja -0,1), koko pääoman tuotto (ROA) 0,3 prosenttia (0,2 ja -0,0), omavaraisuusaste 5,8 prosenttia (5,5 ja 5,3) ja kulujen suhde tuottoihin 76,6 prosenttia (85,9 ja 98,9). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Helsingin OP kuuluu yhteenliittymään, jonka muodostavat yhteenliittymäsäädännön mukaisesti keskusyhteisö OP Osuuskunta, pankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki Pohjola Pankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden lopussa 181 osuuspankkia sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa niistä selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että yhteenliittymäläissa säädetyn selvitystilan edellytykset täyttyvät, keskusyhteisöllä on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 000 euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit, Pohjola Pankki Oyj ja Helsingin OP Pankki Oyj. OP Ryhmä on maksanut vuonna 2014 rahastolle kannatusmaksuja 29,1 miljoonaa euroa. Helsingin OP:n osuus maksusta oli 5,3 miljoonaa euroa.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2014	2013	2012
Oman pääoman tuotto (ROE), %	6,0	2,5	0,3
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,3	0,1	0,0

Omavaraisuusaste, %	5,8	5,4	5,4
Kulujen suhde tuottoihin, %	75,1	84,2	97,8

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulujen suhde tuottoihin, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta.

Helsingin OP Pankin hallitus päättää keskusyhteisön johtokunnan linjausten mukaisesti riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tavoitteista ja organisoinnista, vahvistaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet sekä merkittävimmät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet. Pankki noudattaa OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistamia ryhmätasoisia sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita. Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävydestä. Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista OP Osuuskunnan ja pankin hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta. Helsingin OP Pankin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan tehtävät on keskitetty emoyhtiöön OP Osuuskuntaan.

OP Osuuskunnan johtokunta on asettanut riskiperusteiselle vakavaraisuudelle, kannattavuudelle ja eri riskilajeille valvontarajat. Valvontarajojen pohjalta pankin hallitus on vahvistanut omat limiittinsä. Limiittien ajantasaisuus suhteessa pankin liiketoiminnan tilaan ja kehitykseen

tarkistetaan vuosittain. Hallitus seuraa, arvioi ja valvoo säännöllisesti riskinkantokykyä ja riskiasemaa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista OP Osuuskunnan ja pankin hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Pankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla. Pääomasuunnittelulla varmistetaan, että pankilla on riittävä riskiperusteinen vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että asiakas ei mahdollisesti täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteitaan eikä asetettu vakuus ole riittävä kattamaan pankin saamista. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen. Luottoriskiä hallitaan asiakasvalinnalla ja vakuuksin sekä asiakassuhteen aktiivisella hoidolla.

Pankkiluottotoiminnassa luotonanto tapahtuu ensisijaisesti asiakkaan riittävän ja todennetun velanhoitokyvyn perusteella. Luottopäätökset perustuvat vahvistettuihin päätöksenteko-ohjeisiin, asiakkaan luottokelpoisuusluokkaan, maksukykyyn ja vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat. Seurannassa kiinnitetään huomiota myös luotonannon toimialakohtaisiin keskittyimiin. Vakuudeton luotonanto on mahdollista vain poikkeustapauksissa riskienhallintaa koskevien ohjeiden määrittelemällä tavalla.

Pankin luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa. Pankin luottokanta on ollut vakuutettu Osuuspankkien Keskinäisessä Vakuutusyhtiössä (OVY) osana tätä järjestelmää. OP Ryhmän riskienhallinnan kehittämiseen liittyen luottokantojen vakuuttamisen menettely on päättynyt 31.12.2014.

Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2014 yhteensä 386 miljoonaa euroa. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriski ylittäisi EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyn 25 prosentin rajan asiakasriskejä kattavista omista varoista. Sellaisilla asiakaskokonaisuuksilla, joilla asiakasriskien yhteismäärä ylitti 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista, oli asiakasriskejä yhteensä 70,4 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista.

Vuonna 2014 luotto- ja takaustappioiden nettomäärä oli 0,03 prosenttia luotto- ja takauksista. Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset olivat 0,24 prosenttia luotto- ja takauksista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen. Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan sijoitusten ja luotonannon sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan Pohjola Pankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä OP Osuuskunnan johtokunnan vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottosprediriski ja markkinoiden likviditeettiriski.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, joten korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Pankin korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti otto- ja antolainauksen tuotevalikoimalla ja -ehdoilla. Toissijaisesti pankki voi suojata taseensa korkoriskiä korkojohdannaisilla OP Ryhmässä käytössä olevien suojauksen toimintamallien mukaisesti. Johdannaisuojaus voidaan toteuttaa joko nimettyihin sopimuksiin kohdistettuna, rahavirran suojauksena tai ns. taloudellisena suojauksena.

Pankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojautuessaan korkokatteen vaihtelulta ja koronlaskun vaikutukselta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtoihin. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkovirtoja suojataan vähäisessä määrin myös korkoputkisopimuksilla.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään Pohjola Pankkiin. Helsingin OP Pankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan pankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Helsingin OP Pankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä. Vuoden 2014 lopussa kiinteistösijoituksiin (ml. omistukset kiinteistösijoitusyhtiöissä) sitoutuneen pääoman määrä oli 0,5 prosenttia taseen loppusummasta.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance –riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria.

Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota. Vuonna 2014 operatiivisista riskeistä pankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Strategiset riskit

Strateginen riski syntyy väärän strategian valinnasta tai siitä, että valitulla strategialla ei saavuteta asetettuja tavoitteita. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Asiakkaat ja palveluverkko

Pankki sai vuoden 2014 aikana 16 895 uutta asiakasta. Kaikkiaan pankilla oli vuoden 2014 lopussa 386 651 (378 352) asiakasta.

Pankilla on 35 toimipistettä 31 toimipaikassa, joista kaikista asiakas saa henkilökohtaista palvelua. Vuoden aikana lopetettiin Herttoniemessä ja Lauttasaassa toimineet konttorit. Lauttasaaren konttori siirtyi Ruoholahden palvelupisteen yhteyteen. Pankki on päättänyt lopettaa Kauniaisten ja Kontulan konttorit keväällä 2015.

Henkilöasiakaskonttorit tarjoavat palvelua yksityisasiakkaille ja päivittäistä raha-asioiden hoitoa pienille yrityksille. OP-Private tarjoaa kolmessa konttorissa sopimus pohjaista varainhoitoa asiakkaille. Yritys- ja yhteisöasiakkaita palvelee viisi yrityspankkia Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Pankkipalveluiden lisäksi Helsingin OP tarjoaa Pohjola Vakuutuksen vakuutuspalveluita.

Henkilökohtaisen palvelun rinnalla Helsingin OP tarjoaa kattavat ja pankin aukioloajoista riippumattomat palveluvaihtoehdot. Sähköiset pankkipalvelut muodostavat merkittävän osan pankin palvelutarjonnasta. Henkilöasiakkaat pääsevät tekemään yleisimpiä pankki- ja vakuutuspalveluita koskevia ajanvarauksia op.fi-verkkopalvelussa. Henkilökohtaisen tapaamisen lisäksi ajanvarausjärjestelmän kautta on mahdollista varata aika myös puhelinneuvotteluun.

Finanssipalveluiden käyttö on siirtymässä yhä enenevässä määrin mobiililaitteisiin. OP Ryhmä on panostanut merkittävästi mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen.

Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy:n palveluverkko muodostuu Helsingin, Espoon ja Vantaan myyntialueiden 15 toimistosta sekä 9 päivystyspisteestä, jotka sijaitsevat pääosin Helsingin OP Pankki Oyj:n konttoreiden välittömässä yhteydessä. Lisäksi Sipoossa Itä-Uudenmaan Osuuspankin yhteydessä on 2 päivystyspistettä.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettuun kannustinjärjestelmään sekä muulle henkilöstölle tarkoitettuun henkilöstörahastoon.

Helsingin OP kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Pankki maksaa henkilöstörahastolle voittopalkkioita, mikäli ennalta sovitut OP Ryhmän yhteiset tavoitteet saavutetaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahasto-osuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Pankissa on käytössä OP Ryhmän yhteinen johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka ansaintajaksoille on asetettu OP Ryhmän strategiaan perustuvia tavoitteita. Johdon kannustinjärjestelmä koostuu kolmen vuoden peräkkäisistä ansaintajaksoista, joista ensimmäinen oli 2011–2013. OP Osuuskunta toteutti vapaaehtoisin julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankki Oyj:n liikkeeseen laskemista A- ja K-sarjan osakkeista. Tämän johdosta palkkiot, jotka oli tarkoitus maksaa Pohjolan A-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, maksetaan rahana ja

alkuperäisen maksuaikataulun mukaisesti vuosina 2015, 2016 ja 2017 kolmessa yhtä suuressa erässä. Palkkio muutettiin rahamääräiseksi kertomalla osakkeiden lukumäärä lunastushinnalla.

Toinen kolmen vuoden ansaintajakso on 2014-2016, josta mahdollinen palkkio maksetaan OP:n v. 2017 liikkeeseen laskemina debentureina. Ansaittu euromääräinen palkkio muunnetaan debentuurien kappalemääräksi järjestelmän toteuman selvittyä. Palkkiosta vähennetään rahana maksettava osuus, jolla katetaan palkkiosta aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Palkkio maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä vuosina 2018, 2019 ja 2020. Palkkion maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuutta sekä työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

Pankin lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on puoli vuotta tai vuosi. Palkkiot maksetaan kalenterivuositain rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko pankin henkilöstön.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty luottolaitoslaissa sekä Finanssivalvonnan kannanotossa ja sen päivityksessä. Laissa määritellään henkilöt, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua merkittävää riskiä valvottavalle ts. riskipositioon kuuluvat henkilöt. Palkkion lykkäys, maksu muuna kuin rahana sekä maksamatta jättäminen tulee sovellettavaksi, jos lain tarkoittamassa riskipositioasemassa olevan henkilön muuttuvan palkkion määrä ylittää säännöksissä asetetun rajan.

Viivästetyt osuudet maksetaan kunakin vuonna niin, että maksuerien välillä on vähintään vuosi väliä. Ennen kunkin viivästetyn erän maksamista pankissa tehdään erikseen päätös siitä, onko aiemmin määriteltyä palkkiota pienennettävä toteutuneiden riskien, yrityksen palkitsemisjärjestelmään liittyvien maksamista koskevien ehtojen tai taloudellisen aseman heikkenemisen vuoksi. Viivästetty palkkio voidaan näiden rajoitusehtojen toteutuessa jättää kokonaan maksamatta tai maksaa määriteltyä pienempänä.

Henkilöstö

Vuoden lopussa pankissa oli työsuhteessa 640 henkilöä, kun edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana työsuhteita oli 652. Uusia vakituksia tai vakinaistettuja toimihenkilöitä oli vuoden aikana 37.

Johdon organisaatio uudistettiin 1.10 alkaen. Pankin toimitusjohtajaksi nimitettiin kauppatieteiden maisteri Jouko Pölönen. Samalla uudistettiin myös konsernin johtamisjärjestelmä ja siirryttiin liiketoimintasegmenttipohjaiseen toimintaan.

Henkilöstön kehittämisessä keskeistä oli koko vuoden aikana edelleen koulutus ja työssä oppiminen pankkitoiminnan perusalueilla osaamisen laajentamiseksi ja monipuolistamiseksi. Käytännön työskentelyn ja myynnin valmentaminen nousi keskeiseen asemaan osaamisen kehittämisessä ja esimiesten toiminnassa. Myös kielikoulutusta oli tarjolla. Esimiesten kehittämisen teema liittyi itsetuntemuksen kehittämiseen ja erilaisuuksien huomioon ottamiseen. Vuonna 2012 aloitettu oppisopimuskoulutus saatettiin vuoden lopussa päätökseen ja tammikuussa 2015 merkonomien tutkinnon saa 25 uutta merkonomia.

Työilmapiiriä, henkilöstön tyytyväisyyttä työhön ja esimiestyöhön mitattiin vuoden aikana kolme kertaa Pulssikyselyn avulla. Kyselyjen tulosten pohjalta esimiehillä on mahdollisuus ennakoiivien toimenpiteisiin ja nopeisiin reagointeihin sekä mahdollisuus seurata kehittämistyön etenemistä.

Pulssin lisäksi työterveyshuollon toimesta tehtiin Omatunto-kartoitus, jonka avulla saadaan kattava näkymä sekä henkilöstön terveyteen että työyhteisön toimivuuteen ja joka antaa pohjaa työhyvinvoinnin kehittämiselle sekä yksilö- että työyhteisötasolla. Vuoden aikana henkilöstöä kannustettiin aktiivisesti liikkumaan ja huolehtimaan fyysisestä kunnosta

Helsingin OP Pankin hallinnointijärjestelmä

Helsingin OP on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama tytäryhtiö ja se kuuluu OP Ryhmän keskusyhteisökonserniin. OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin johtamisjärjestelmä uudistettiin syksyllä 2014 ja keskusyhteisökonsernin uusi organisaatio astui

voimaan 1.10.2014. Uuden johtamisjärjestelmän perustan muodostavat kolme liiketoimintasegmenttiä: pankkitoiminta, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito.

Yhtiökokous

Helsingin OP:n omistaja käyttää päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 14.3.2014, jossa käsiteltiin laissa ja yhtiöjärjestyksessä varsinaiselle yhtiökokoukselle määrätyt asiat.

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin johtamisjärjestelmän uudistamisen johdosta ainoa osakkeenomistaja OP Osuuskunta päätti ylimääräisessä yhtiökokouksessa 9.10.2014 hallintoneuvoston ja sen valiokuntien lakkauttamisesta. Yhtiökokous päätti lisäksi yhtiöjärjestyksen muuttamisesta siten, että yhtiöjärjestyksestä poistettiin hallintoneuvostoa koskevat pykälät ja päivitettiin hallituksen tehtäviksi hallintoneuvostolla olleet tehtävät sekä päivitettiin tarvittavilta osin pykälänumerointi. Lisäksi muutettiin hallitusta koskeva pykälä.

Hallintoneuvosto ja sen tarkastusvaliokunta

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 9.10.2014 päätettiin lakkauttaa Helsingin OP:n hallintoneuvosto ja sen tarkastusvaliokunta OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin johtamisjärjestelmän uudistamisen johdosta. Hallintoneuvoston lakkauttamiseen liittyvä yhtiöjärjestyksen muutos on rekisteröity kaupparekisteriin 16.10.2014, jolloin hallintoneuvoston toimikausi on päättynyt.

Hallintoneuvostoon, joka yhtiöjärjestyksen mukaan valvoi hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa 16.10.2014 saakka, kuului vähintään kahdeksan (8) ja enintään kuusitoista (16) jäsentä.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2014 yhteensä 3 kertaa.

Hallitus

Hallitus johtaa pankin toimintaa. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan eivät kuulu yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

9.10.2014 yhtiökokouksessa päätetyn ja 16.10.2014 rekisteröidyn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu puheenjohtajana yhteenliittymän keskusyhteisön eli OP osuuskunnan johtokunnan puheenjohtaja sekä yhtiökokouksen valitsevat vähintään kaksi ja enintään kolme jäsentä. Yhtiökokouksen valitsemien hallituksen jäsenten toimikausi alkaa valinnan suorittaneen yhtiökokouksen päättyttyä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tähän yhtiöjärjestyksen muutokseen liittyen hallitukseen on kuulunut 7.10.2014 alkaen neljä jäsentä.

Hallituksen jäsenet valitsivat yhtiöjärjestyksen mukaan 16.10.2014 asti hallintoneuvosto. Vuonna 2014 hallitukseen kuului 1.10.2014 asti viisi jäsentä. 1.10.2014 – 7.10.2014 välisenä aikana hallitukseen kuului neljä jäsentä, sillä pankin toimitusjohtajaksi valittu Jouko Pölönen erosi hallituksen jäsenyydestä 1.10.2014

Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 12.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävänä on Helsingin OP:n toiminnan välitön johto lain, yhtiöjärjestyksen, yhtiökokouksen ja hallituksen päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että hallitus saa pankin tilaa sekä sen liiketoiminnan kehitystä ja hoitoa koskevat selvitykset. Toimitusjohtaja

vastaa myös siitä, että pankin toiminta on hallituksen vahvistamien toimintasuunnitelmien mukaisesti tehokasta ja kannattavaa, toimintaympäristön muutoksiin sopeutuvaa ja riskeiltään hallittua. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan varamiehen valitsee pankin hallitus.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 63 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät muutoin eläkelainsäädännön ja OP Ryhmän omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta. Työsuhteen päättyessä johtajasopimuksissa erikseen määritellyissä tilanteissa heille maksetaan irtisanomisajan palkan lisäksi enintään 6 kuukauden rahapalkkaa vastaava summa.

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin johtamisjärjestelmän uudistamisen myötä Helsingin OP:n yhtiötasoinen johtoryhmä on lakkautettu.

Hallinnointielinten jäsenet

Hallintoneuvosto (14.3.2014 – 16.10.2014)

Harjuniemi Matti Juhani, (2014-2017), FK, puheenjohtaja, Helsinki, hallintoneuvoston puheenjohtaja
Lehikoinen Vesa, (2014-2017), ekonomi, toimitusjohtaja, Janakkala, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Alaperä Pentti Johannes, (2013-2016), ekonomi, toimitusjohtaja, Tornio
Elonheimo-Hietala Sanna Karoliina, (2011-2014), KTM, kauppias, Tampere
Huotari Päivi Hannele, (2014-2017), VT, toimitusjohtaja, Espoo
Lievonen Kirsi-Marja Irmeli, (2014-2017), OTL, henkilöstöjohtaja, Helsinki
Luukkainen Olli Jarmo Taneli, (2012-2015), kasvatustieteen tohtori, puheenjohtaja, Helsinki
Näsi Olli Alpo Valter, (2013-2016), VT, toimitusjohtaja, Huittinen
Rajakangas Marja-Liisa, (2013-2016), YTM, viestintäjohtaja, Helsinki
Suominen Matti, (2014-2017), PhD, KTM, professori, Helsinki
Tarkkanen Olli Pertti Juhani, (2012-2015), VT, toimitusjohtaja, Seinäjoki
Tukiainen Matti Tapani, (2012-2015), yo, johtaja, Lohja
Vidgren Mika, (2013-2016), FaT, apteekkari, Kuopio

Hallitus 7.10.2014 lähtien

Puheenjohtaja
Karhinen Reijo, s. 1955
OP Ryhmän pääjohtaja
OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 1994, puheenjohtaja vuodesta 2007
Vuorineuvos, kauppatieteiden maisteri, Turun kauppakorkeakoulun ja Itä-Suomen yliopiston kunniatohtori
Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä: 16.10.2014

Luhtala Harri, s. 1965
OP Ryhmän talousjohtaja
OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2007
Kauppatieteiden maisteri
Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä: 16.10.2014

Palmén Erik, s. 1959
OP Ryhmän riskienhallintajohtaja
OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2010
Kauppatieteiden maisteri, diplomi-insinööri
Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä: 16.10.2014

Vepsäläinen Tony, s. 1959
OP Ryhmän Ryhmäpalveluiden johtaja, pääjohtajan varamies
OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2006, varapuheenjohtaja
Oikeustieteen kandidaatti, eMBA
Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä: 1.7.2007

Hallitus 7.10.2014 saakka

Puheenjohtaja

Vepsäläinen Tony, s. 1959

OP Ryhmän Ryhmäpalveluiden johtaja, pääjohtajan varamies

OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2006, varapuheenjohtaja

OTK, eMBA

Varapuheenjohtaja

Liusjärvi Olli Kalevi, s. 1953

Toimitusjohtaja, Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki (31.12.2013 asti)

VT

Kullberg Mirja-Leena, s. 1962

Toimitusjohtaja, Artek oy ab, 1.7.2014 alkaen liiketoiminnan johtaja Vitra Home

Yo-merkonomi, IDBM (International Design Business Management)

Mattila Pekka Juhani, s. 1978

Toimitusjohtaja, Aalto University Executive Education Oy, Professori, Aalto-yliopiston

kauppakorkeakoulu

VTT, EMBA, VTM

Pölönen Jouko, s. 1970

OP Ryhmän Liiketoimintajohtaja, pankkitoiminta

OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2014

KTM, eMBA

Toimitusjohtaja 1.10.2014 lähtien

Pölönen Jouko, s. 1970

OP Ryhmän Liiketoimintajohtaja, pankkitoiminta

OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2014

KTM, eMBA

Keskeiset luottamustehtävät:

FK:n vahinkovakuutuksen johtokunta: jäsen

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto: hallituksen puheenjohtaja

Insurance Europe Strategic Board: jäsen

Unico Banking Group: hallituksen jäsen

OP Ryhmän tutkimussäätiö: hallituksen jäsen

Kyösti Haatajan säätiö: hallituksen jäsen

Toimitusjohtaja 30.9.2014 saakka ja toimitusjohtajan varamies 1.10.2014 lähtien

Lehtilä Olli, s. 1962

OP Ryhmän Liiketoimintajohtaja, vahinkovakuutus

OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2014

MMM, eMBA

Keskeiset luottamustehtävät:

Finanssialan Keskusliitto: vahinkovakuutuksen johtokunnan jäsen

Helsingin Seudun Kauppakamari: valtuuskunnan jäsen

Ilmarinen: hallituksen jäsen

Insurance Europe Strategic Board: jäsen

TVL Tapaturmavakuutuslaitosten liitto: hallituksen jäsen

Unico Banking Group, Bancassurance Committee: jäsen

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö KPMG Oy Ab, Helsingistä, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

Tulevaisuuden näkymät

Euroalueen talous kasvaa edelleen hitaasti ja on altis häiriöille Euroopan keskuspankin keveästä rahapolitiikasta ja muista talouskasvua tukevista toimenpiteistä huolimatta. Myös Suomen talouskasvun arvioidaan olevan edelleen heikkoa, vaikka vienti on kääntynyt hitaaseen kasvuun. Kansainvälisen politiikan jännitys aiheuttaa edelleen epävarmuutta Suomen taloudelle ja hidastaa Suomen toipumista taantumasta.

Vaatimaton talouskehitys yhdistettynä kansainvälisen politiikan jännitteisiin heikentävät finanssialan kasvuodotuksia. Historiallisen matala korkotaso rasittaa pankkien korkokatteita. Vakavaraisuutta ja kannattavuutta parantavien toimenpiteiden merkitys kasvaa toimintaympäristön muutosten ja sääntelyn kiristymisen takia.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta Helsingin OP:n liiketoiminnan odotetaan kehittyvän suotuisasti. Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät matalan korkotason vaikutuksiin ja saamisten arvonalentumisiin.

Kaikki tässä toimintakertomuksessa esitetyt arviot perustuvat tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.